

Magne Lindholm:

Drittpreik

Klassekampen "I dag" 11.07.2005

Norske tegneserier har suksess. Men ikke hos meg. Det er ikke bare fordi jeg forlegger lesebrillene. Brillen gjør problemet verre: Når du leser moderne norske tegneserier kastes du ned i et hav av drittpreik.

Tegneseriestipene er fulle av fommelete folk som vimer rundt i bakrus, mens de baktaler hverandre og skjeller ut alle som oppholder seg utafor billedkanten. Nå er ikke jeg tilhenger av oppbyggelige skrifter. Gode mennesker fører sjelden til god litteratur. Problemet ligger i leserollen: Du inviteres til å rulle seg i et verbalt gjørmebad, der den lille ironien aldri er sterk nok til å underminere hovedbudskapet. Som er at drittpreik er gøy.

Nå kan jo dette skyldes at jeg er på vei ut av selv den mest desperate avisredaktørs målgruppe. Men før jeg lempes helt ut av det offentlige rom, vil jeg minne om at en god tegneseriestripe er mer enn en vitsetegning med strekkskader. Den fanger et glimt av tidens ånd. Det tegneseriene forteller meg er at vår tids ånder er onde, og at det regnes som morsomt å se dem i aksjon. Bare det går ut over andre.

Selvfølgerlig kan tegnerne si at originalen ligger i storebror fjernsynet, som varter opp med 25 ekle bilder i sekundet. Idehistorikerne kan fortelle at vår tids antimedmenneskelighet har røtter i manikeernes mørke univers, en religion hvor ekte fellesskap mellom mennesker ble betraktet som en illusjon. Dette verdensbildet ble podet inn i kristendommen av den frafalne manikeer Augustin. Siden ble Manis budskap gjenoppvekket av protestantene Luther og Calvin, som ville drive den skadelige innflytelsen fra den sosiale Aristoteles ut av kirken. I dag er det manikeiske verdensbildet ryggraden i Bushregimets politiske filosofi.

Nå dukker den mørke visjon opp i norske tegneserier. Tilfeldig? Neppe. Men hvorfor skjer det i en tid da vi har oppnådd så mye av det medmenneskelighetens forkjempere har lengtet etter i århundrer? Når vi norskinger endelig kan si, reise, oppleve og lære alt hva vi lyster? Bruker vi levestandarden til å skjenke oss før vi reduserer medmennesket til forbruksgode? Er det for å rydde plass til slike aktiviteter man har ominnredet Oslo sentrum til en sammenhengende barrekke? Får Aristoteles slippe inn i baren? Eller skal bakrusen overta som erkjennelsens hovedmodus?

Jeg kan ikke svare. Men jeg blar beskjemet videre i avisen. Og undres.